

PRESUDA SUDA

7. travnja 1981.

„Sanitarna kontrola ribe”

U predmetu 132/80,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Rechtbank van eerste aanleg Brugge (Prvostupanjski sud u Bruggeu, Belgija), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

NV United Foods, sa sjedištem u Bredeneu,

i

PVBA Aug. Van den Abeele, sa sjedištem u Bruggeu,

protiv

Belgijske države, koju zastupaju ministar financija i ministar javnog zdravlja i obitelji,

o tumačenju članka 9. i sljedećih članaka, članka 30. i sljedećih članaka i članaka 36. i 95. Ugovora o EEZ-u u vezi s belgijskim zakonodavstvom o sanitarnim kontrolama pri uvozu ribe i naplati inspeksijske pristojbe za takvu kontrolu,

SUD,

u sastavu: J. Mertens de Wilmars, predsjednik, P. Pescatore i Mackenzie Stuart, predsjednici vijeća, A. O’Keeffe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling i A. Chloros, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 5. ožujka 1980., koju je Sud zaprimio 2. lipnja 1980., Rechtbank van eerste aanleg Brugge (Prvostupanjski sud u Bruggeu, Belgija) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u četiri prethodna pitanja o tumačenju članaka 9., 12., 13.,

30., 36. i 95. Ugovora o EEZ-u kako bi mogao ocijeniti spojivost belgijskog zakonodavstva o sanitarnim kontrolama pri uvozu ribe s pravom Zajednice.

- 2 Iz spisa proizlazi da su tužitelji u glavnom postupku 1978. nacionalnom sudu podnijeli zahtjeve za povrat iznosa koje su platili carinskim tijelima kao inspeksijske pristojbe za sanitarnu kontrolu uvezene ribe.
- 3 U presudi kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku navedeno je da je sanitarna kontrola ribe u Belgiji uređena Zakonom od 15. travnja 1965. o kontroli ribe, peradi, kunića i divljači te trgovini njima. Člankom 6. tog zakona propisano je da kralj može odrediti te pristojbe u skladu s pravilima koja on utvrđuje i da je njihova svrha podmirivanje troškova sanitarnih kontrola.
- 4 Detaljna pravila o sanitarnoj kontroli utvrđena su Kraljevskom uredbom od 30. travnja 1976. o kontroli ribe i trgovini njome. Članci 3. i 4. te uredbe čine poglavlje II. i odnose se na sanitarnu kontrolu u ribogojilištima. Člancima 5. i 6., koji čine poglavlje III., uređena je kontrola ribe ulovljene na moru (takozvana „istovarena” riba) koja se provodi pod odgovornošću nadležnih lokalnih tijela pri istovaru na burzama ribe ili bilo kojem drugom mjestu istovara ribe. Članci 9. i sljedeći članci, koji čine poglavlje V., sadržavaju posebne odredbe koje se primjenjuju na sanitarnu kontrolu uvezene ribe za koju su odgovorna carinska tijela.
- 5 U članku 21. gore navedene uredbe, kako je naknadno izmijenjena Kraljevskom uredbom od 3. prosinca 1976., određene su inspeksijske pristojbe za sanitarnu kontrolu u iznosu od 15 BFR za 100 kg ili dio od 100 kg u slučaju cijele neprerađene ribe i 30 BFR za 100 kg ili dio od 100 kg u slučaju druge ribe. Propisano je da se te pristojbe naplaćuju posredstvom carinskih tijela. Inspeksijska pristojba na „istovarenu” ribu utvrđena je drugom Kraljevskom uredbom od 3. prosinca 1976. o određivanju inspeksijskih pristojbi pri istovaru ribe ulovljene na moru. U skladu s člankom 1. inspeksijsku pristojbu namijenjenu podmirivanju troškova kontrole naplaćuje lokalna uprava na čijem je području roba istovarena. Inspekcija pristojba određena je u članku 2. uredbe po jedinstvenoj stopi od 0,15 BFR po kilogramu istovarene ribe.
- 6 Tužitelji u glavnom postupku osporili su pred sudom spojivost tih odredaba s pravilima Ugovora o EEZ-u zbog dvaju razloga.
- 7 Kao prvo, ta je kontrola prema njihovu mišljenju mjera s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja uvoza koja je zabranjena u skladu s člankom 30. Ugovora i kao takva ne može biti osnova za naplatu inspeksijskih pristojbi. Sanitarna kontrola propisana belgijskim zakonodavstvom neučinkovita je, skupa i dovodi do kašnjenja te se kao takva ne može opravdati člankom 36. Ugovora.
- 8 Kao drugo, tužitelji u pogledu inspeksijske pristojbe smatraju da, kako je potvrđeno ustaljenom sudskom praksom Suda, počevši od presude od 14. prosinca 1972. (Marimex, predmet 29/72, Zb., str. 1309.), sanitarne pristojbe, ako se naplaćuju, treba smatrati davanjem s istovrsnim učinkom kao carina koje je zabranjeno u skladu s člancima 9., 12. i 13. Ugovora. Čak i ako bi se inspeksijska pristojba smatrala nacionalnim porezom u smislu članka 95. Ugovora, njezina naplata i dalje bi se protivila pravilu nediskriminacije sadržanom u tom članku.

9 Kako bi mogao odlučiti o tim spornim točkama, Rechtbank van eerste aanleg (Prvostupanjski sud) uputio je Sudu sljedeća četiri pitanja:

- „1. Treba li članak 30. i sljedeće članke Ugovora o EEZ-u tumačiti na način da sanitarnu kontrolu koja se provodi na granici pri uvozu ribe i koja je po svojoj naravi obvezna i sustavna treba smatrati mjerom s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje:
 - ako uvoznik mora u pisanom obliku i najmanje 24 sata prije uvoza obavijestiti nadležnu upravu o vrsti, količini i podrijetlu pošiljke te o vremenu i satu uvoza kao i o carinskom uredu ili carinarnici kroz koju se obavlja uvoz,
 - ako je uvoz ribe dopušten samo kroz carinske urede ili carinarnice koje su odredila tijela te na dan i u vrijeme koje su odredila ta tijela,
 - ako upotrijebljeni kontejneri, ambalaža i led moraju biti u skladu s pravnim zahtjevima,
 - ako inspekcijske oznake koje su propisala tijela moraju biti pričvršćene i na svaki najmanji paket,
 - ako pošiljke uvezene ribe obavezno moraju uključivati zdravstveni certifikat koji izdaje nadležno tijelo zemlje podrijetla i kojim se dokazuje da je provedena veterinarska sanitarna kontrola ribe te da je na dan otpreme riba proglašena prikladnom za prehranu, pri čemu obrazac zdravstvenog certifikata utvrđuju tijela države članice uvoza?
2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrđan, treba li članak 36. Ugovora o EEZ-u tumačiti na način da je sanitarna kontrola kako je opisana u prvom pitanju opravdana razlozima zaštite javnog zdravlja koja se takvom kontrolom nastoji ostvariti?
3. Treba li inspekcijske pristojbe koje se uvoznicima naplaćuju radi podmirivanja troškova sanitarne kontrole opisane u prvom pitanju smatrati davanjima s istovrsnim učinkom kao carine u smislu članka 9. i sljedećih članaka Ugovora o EEZ-u ili nacionalnim porezima u smislu članka 95. Ugovora o EEZ-u:
 - ako kontrola ribogojilišta na državnom području predmetne države članice ne podliježe nikakvoj pristojbi,
 - ako se kontrola ribe ulovljene na moru provodi, nakon što je riba istovarena, na burzama ribe u pogledu higijenskog standarda, svježine i čistoće ribe, dok se sanitarna kontrola pri uvozu provodi u carinskim uredima i odnosi na zdravstveni certifikat, sredstva kojima je riba prevezena, stanje očuvanosti i sukladnost sa zahtjevima propisa države članice uvoza o kontroli i uvozu ribe,
 - ako se inspekcijske pristojbe pri uvozu moraju platiti u trenutku prelaska granice,

– ako su inspekcijske pristojbe pri istovaru jednake neovisno o stanju ribe, dok su inspekcijske pristojbe pri uvozu druge ribe osim cijele neprerađene ribe dvostruko veće od inspekcijskih pristojbi pri istovaru?

4. Ako je odgovor na prethodno pitanje da inspekcijske pristojbe kako su u njemu opisane ne treba smatrati davanjima s istovrsnim učinkom kao carine, već kao dio sustava nacionalnih poreza u smislu članka 95. Ugovora o EEZ-u, je li riječ o diskriminaciji koja je zabranjena člankom 95. ako su inspekcijske pristojbe pri istovaru jednake neovisno o stanju ribe, dok su inspekcijske pristojbe pri uvozu druge ribe osim cijele neprerađene ribe dvostruko veće od inspekcijskih pristojbi pri istovaru?”
- 10 U svojim očitovanjima dostavljenima Sudu Komisija izražava sumnju u spojivost sustava sanitarne kontrole koji primjenjuje Belgija s Ugovorom, ali se čini da pritom ne dovodi u pitanje načelo na kojemu se taj sustav temelji. Komisija navodi da provodi istraživanje tog sustava kontrole, ali još ne može dati svoju konačnu ocjenu. Međutim, smatra da dvostruka kontrola, kako je predviđena odredbama belgijskih propisa, nije spojiva sa zahtjevima Ugovora, barem ne u pogledu ribe uvezene iz drugih država članica Zajednice u kojima već postoje propisi kojima se u velikoj mjeri osigurava slična, pouzdana zaštita.
- 11 Komisija inspekcijsku pristojbu smatra davanjem s istovrsnim učinkom kao carine koje je zabranjeno Ugovorom. Istraživanje provedeno u cijeloj Zajednici pokazuje da su pristojbe za sanitarne kontrole ukinute u svim državama članicama osim u Belgiji, pri čemu je izostavljena jedna država članica za koju Komisija još ne raspolaže pouzdanim informacijama.
- 12 Prema mišljenju danske vlade nema sumnje da države članice u načelu mogu utvrditi i primjenjivati pravila o sanitarnoj kontroli ribe. Na nacionalnim je tijelima da uspostave dosljedan i pouzdan sustav kontrole koji u praksi može funkcionirati bez nerazumnih administrativnih troškova te da u tu svrhu izvršavaju odgovarajuću diskrecijsku ovlast, pod uvjetom da poštuju obvezu jednakog postupanja s vlastitom proizvodnjom i uvezenom robom. Ne dovodeći u pitanje načelo na kojemu se temelji belgijski sustav kontrole, danska vlada skreće pozornost na određena detaljna pravila tog sustava čiji je učinak, prema njezinu mišljenju, sprječavanje trgovine unutar Zajednice. Tako zahtjev da se za svaki uvoz mora uputiti obavijest 24 sata prije i činjenica da uprava određuje vrijeme uvoza mogu dovesti do stvaranja prepreke prijevozu brzo kvarljive robe koja se mora prodati što prije. Kad je riječ o smrznutoj ribi, danska vlada smatra da udvostručavanje kontrole, koja se provodi u trenutku uvoza i zatim u prostorima uvoznika, može biti nepotrebno opterećenje za uvoznika.
- 13 Kad je riječ o inspekcijskoj pristojbi, danska vlada smatra da u ovom predmetu nije važno razmatra li se belgijsko davanje s obzirom na članak 9. ili članak 95. Ugovora. Neovisno o njegovoj klasifikaciji, sustav u okviru kojeg se ta pristojba naplaćuje dovodi do diskriminacije jer se s nacionalnim i uvezenim proizvodima ne postupa u skladu s istim kriterijima. Danska vlada poseban naglasak stavlja na razliku u davanju s obzirom na to je li uvezena riba prerađena ili nije, pri čemu se za „istovarenu” ribu uvijek naplaćuje najniže davanje, neovisno o njezinu stupnju prerade. Danska vlada ističe da se za opće ili sustavne sanitarne kontrole koje se provode u Danskoj ne naplaćuje nikakva pristojba ili davanje.

- 14 Francuska vlada navodi da su, u nedostatku propisa Zajednice kojima se usklađuju nacionalna pravila o sanitarnim kontrolama, potonja bez sumnje obuhvaćena izuzećem predviđenim u članku 36. Ugovora. Međutim, prema njezinu mišljenju ne može se poreći da uvoz ribe iz drugih država članica EEZ-a može biti skuplji ili otežan zbog određenih značajki navedenih u prvom pitanju nacionalnog suda. Kad je riječ o zahtjevu kontrole u zemlji otpreme kao i u zemlji odredišta, za razliku od Komisije, francuska vlada smatra da je dvostruka kontrola opravdana kvarljivošću predmetne robe i rizikom nezgoda do kojih može doći tijekom prijevoza. Prema njezinu mišljenju ribu treba „pratiti” s pomoću sanitarnih kontrola od trenutka istovara kroz sve faze stavljanja na tržište do prodaje potrošaču. Čini joj se da u tom pogledu samo povremene kontrole nisu dovoljne.
- 15 Francuska vlada inspekcijsku pristojbu smatra davanjem s istovrsnim učinkom kao carine koje je zabranjeno Ugovorom. Međutim, u slučaju da je Sud odluči klasificirati kao nacionalni porez u smislu članka 95., francuska vlada napominje da detaljna pravila o naplati te pristojbe dovode do diskriminacije u mjeri u kojoj se različito postupa s „istovarenom” i uvezenom ribom, osobito zbog razlike koja se na temelju belgijskog propisa pravi između prerađene i neprerađene ribe. Francuska vlada u tom pogledu skreće pozornost na nesređenu situaciju koja je nastala zbog činjenice da to razlikovanje ne odgovara kategorijama Zajedničke carinske tarife (tarifnim brojevima 03.01 i 03.02).
- 16 U usmenom postupku belgijska vlada branila je spojivost spornog sustava kontrole s Ugovorom. Podsjeća da se u skladu s člankom 36. Ugovora odredbama članaka od 30. do 34. ne protivi zabrana uvoza koja je opravdana razlozima zaštite zdravlja ljudi. Načelo sanitarne kontrole prije puštanja ribe u potrošnju ne može se stoga smatrati nespojivim s pravnim poretkom Zajednice. Ta se kontrola provodi na temelju Zakona od 15. travnja 1965. i Kraljevske uredbe od 30. travnja 1976. bez bilo kakve diskriminacije neovisno o tome je li riječ o uvezenoj ribi, istovarenoj ribi ili ribi iz ribogojilišta. Kad je riječ o prigovoru tužiteljâ u glavnom postupku u pogledu postojanja dvostruke kontrole, odnosno kontrole u zemlji otpreme i zemlji odredišta, belgijska se vlada slaže da je druga kontrola bitna kako bi se uzeli u obzir uvjeti prijevoza kvarljive robe na velike udaljenosti.
- 17 Belgijska vlada u pogledu inspekcijske pristojbe navodi da je njezina svrha financiranje sanitarnih kontrola koje se provode ne kao posljedica uvoza ribe, već pri njezinu puštanju u potrošnju na belgijskom državnom području, neovisno o podrijetlu robe. Belgijska vlada u pogledu razlike između pristojbe koja se primjenjuje na prerađenu ribu i one koja se primjenjuje na neprerađenu ribu, a koju su istaknule različite stranke, skreće pozornost na činjenicu da prema dosadašnjem iskustvu prerada ribe, odnosno rezanje na komade i uklanjanje iznutrica, dovodi do gubitka mase od približno 50 %, što je razlog zbog kojeg je stopa davanja na prerađenu ribu dvostruko veća od one na neprerađenu ribu. Belgijska vlada ne osporava da „istovarena” riba podliježe samo pristojbi određenoj za neprerađenu ribu. To objašnjava činjenicom da belgijska ribarska flota trenutačno ne posjeduje brodove koji su prikladno opremljeni za obradu i preradu ribe na licu mjesta na otvorenom moru. Slaže se da bi primjenjiva pravila trebalo izmijeniti nakon što belgijski brodovi budu prikladno opremljeni za tu svrhu. Stoga, prema mišljenju belgijske vlade nije riječ o poreznoj diskriminaciji uvezene ribe.

- 18 Belgijska vlada zaključno smatra da se primjena sanitarnih kontrola ne može smatrati mjerom s istovrsnim učinkom kao količinsko ograničenje i da se inspekcijska pristojba ne može klasificirati kao davanje s istovrsnim učinkom kao carina.

Spojivost sanitarne kontrole s člancima 30. i 36. Ugovora (prvo i drugo pitanje)

- 19 Svojim prvim dvama pitanjima o tumačenju članaka 30. i 36. Ugovora nacionalni sud u biti pita je li sanitarna kontrola uvezene ribe u načelu spojiva s odredbama prava Zajednice i, ako jest, jesu li detaljna pravila o kontroli iz prvog pitanja opravdana u odnosu na zahtjeve članka 36.
- 20 U skladu s člankom 30. količinska ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom zabranjeni su među državama članicama „ne dovodeći u pitanje odredbe u nastavku”. Ta rezerva iz članka 30. osobito se odnosi na članak 36., u skladu s kojim se odredbama članaka od 30. do 34. ne protive zabrane ili ograničenja uvoza koji su opravdani, među ostalim, razlozima „zaštite zdravlja i života ljudi”. Međutim, u drugoj rečenici tog članka dodano je da te zabrane ili ograničenja „ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine među državama članicama”.
- 21 Sud je u ustaljenoj sudskoj praksi već imao priliku istaknuti da je cilj članka 30. uklanjanje svih prepreka slobodnom kretanju robe među državama članicama, a osobito onih koje se odnose na uvezene proizvode ili se primjenjuju na uvezene i nacionalne proizvode pod različitim uvjetima kako bi stavljanje uvezenih proizvoda na tržište bilo otežano ili skuplje (presude od 8. srpnja 1975., Rewe, predmet 4/75, Zb., str. 843., 20. svibnja 1976., de Peijper, predmet 104/75, Zb., str. 613., 15. prosinca 1976., Simmenthal, predmet 35/76, Zb., str. 1871., Komisija/Savezna Republika Njemačka, predmet 153/78, Zb., str. 2555., 8. studenoga 1979., Denkavit, predmet 251/78, Zb., str. 3369.).
- 22 Međutim, iz članka 36. proizlazi da su kontrole uvoza spojive s Ugovorom ako su opravdane potrebom zaštite javnog zdravlja, ali pod uvjetom da primjena takvih kontrola nije proizvoljna diskriminacija ili prikriveno ograničavanje uvezenih proizvoda. Ako sanitarna kontrola zadovoljava te zahtjeve, takva mjera ne protivi se članku 30. Ugovora.
- 23 Na upućena pitanja valja odgovoriti uzimajući u obzir ta načela.
- 24 Kao prvo, u tom pogledu valja utvrditi da u Zajednici trenutačno ne postoje zajednička ili usklađena pravila o sanitarnoj kontroli ribe. Svrha je Uredbe Vijeća br. 113/76 od 19. siječnja 1976. (SL L 20, str. 29.), na koju se upućuje u postupku, utvrditi zajednička pravila o stavljanju na tržište određene svježe ili hladene ribe; ona se ne odnosi na sanitarnu kontrolu.
- 25 U tim je okolnostima na državama članicama da osiguraju sanitarnu kontrolu u tom području i primjenjuju je na različite faze stavljanja ribe na tržište. Budući da su ograničenja trgovine koja su opravdana razlozima zaštite javnog zdravlja izričito dopuštena u skladu s člankom 36. Ugovora i Zajednica još nije donijela zajednička ili usklađena pravila u tom području, primjena na ribu uvezenu iz drugih država članica sanitarne kontrole koja je propisana u skladu s nacionalnim zakonodavstvom države

članice koje se odnosi na morsku ribu istovarenu u njezinoj luci ne može se, s obzirom na načelo na kojemu se temelji, smatrati mjerom koja je zabranjena Ugovorom.

- 26 Nije sporno da mjere o kojima je riječ pred nacionalnim sudom imaju karakter sanitarne kontrole i stoga su u načelu obuhvaćene izuzećem predviđenim u članku 36. Tom se tvrdnjom, međutim, ostavlja otvorenim pitanje jesu li možda različita detaljna pravila na koja upućuje nacionalni sud prikriveno ograničenje trgovine među državama članicama te takva kontrola stoga više nije opravdana u smislu članka 36.
- 27 Ne može se isključiti da to može biti učinak nekih od detaljnih pravila, pojedinačno ili u kombinaciji, navedenih u prvom pitanju. Valja napomenuti sljedeće u pogledu različitih elemenata koje navodi nacionalni sud.
- 28 Zahtjev da se najmanje 24 sata prije uvoza u pisanom obliku dostavi obavijest u kojoj su navedene sve pojedinosti propisane predmetnim zakonodavstvom nespojiv je s brzinom transakcija i prijevoza u tom području s obzirom na kvarljivost predmetne robe. U pogledu činjenice da carinsko tijelo određuje prostore u kojima će se provesti kontrola te dane i sate kada su otvoreni, ako je učinak tih mjera sprječavanje uvoza, one su opravdane samo pod uvjetom da se može dokazati da zadovoljavaju objektivne zahtjeve u pogledu organizacije sanitarne službe. Isto je zapažanje primjenjivo i na detaljna tehnička pravila koja navodi nacionalni sud ako se pokaže da ne postoji razumna veza između zahtjeva koje je utvrdila uprava i provedbe kontrole.
- 29 Kad je riječ o zahtjevu kontrole pri uvozu robe koja je već podvrgnuta istovrsnoj kontroli u zemlji otpreme, valja podsjetiti da je u svojoj presudi od 8. studenoga 1979. (Denkavit, predmet 251/78, Zb., str. 3395.) Sud ustvrdio da dvostruka kontrola u zemlji izvoza i zemlji uvoza može, ovisno o okolnostima, biti više od onoga što je dopušteno člankom 36. Ugovora ako se sanitarni zahtjevi mogu jednako učinkovito zadovoljiti mjerama kojima se manje ograničava trgovina unutar Zajednice. Budući da je u ovom slučaju sanitarna kontrola ribe već provedena u zemlji otpreme u skladu s pravilima propisanim zakonodavstvom zemlje odredišta, kontrola pri uvozu mora se u svakom slučaju ograničiti na mjere za suzbijanje rizika proizišlih iz prijevoza ili rukovanja nakon kontrole provedene pri otpremi.
- 30 Na nacionalnom je sudu da, s obzirom na gore navedena razmatranja, ispita mogu li i u kojoj mjeri načini sanitarne kontrole koje primjenjuju belgijska tijela biti nedopušteno ograničenje trgovine unutar Zajednice.
- 31 Stoga na prva dva pitanja valja odgovoriti da, u nedostatku zajedničkih ili usklađenih pravila o sanitarnoj kontroli ribe, mjere kontrole koje primjenjuju države članice ne mogu se u načelu smatrati ograničenjem koje je zabranjeno Ugovorom, ali sva detaljna pravila za primjenu koja prelaze zahtjeve kontrole i kojima se kao takvima može spriječiti ili ograničiti trgovina unutar Zajednice treba u skladu s člancima 30. i 36. smatrati mjerama s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja.

Spojivost „inspeksijske pristojbe” s pravom Zajednice (treće i četvrto pitanje)

- 32 Svojim trećim pitanjem nacionalni sud skreće pozornost na određene razlike koje postoje u predmetnom sustavu kontrole i traži od Suda da navede kriterije u skladu s kojima se pristojba kao što je „inspeksijska pristojba” može klasificirati kao davanje s

istovrsnim učinkom kao carina u smislu članaka 9., 12. i 13. Ugovora ili kao nacionalni porez u smislu članka 95. Te se razlike s jedne strane odnose na ribu iz ribogojilišta, ovisno o tome je li uvezena ili dolazi iz ribogojilišta koja se nalaze na državnom području, i s druge strane na ribu ulovljenu na moru, ovisno o tome je li „istovarena” ili uvezena.

- 33 Prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, počevši od presude od 14. prosinca 1972. (Marimex, predmet 29/72, Zb., str. 1309.), klasifikacija u skladu s Ugovorom pristojbi koje se naplaćuju za sanitarnu kontrolu pri uvozu ovisi o tome određuju li se predmetne pristojbe u skladu s posebnim kriterijima koji nisu usporedivi s kriterijima koji se primjenjuju pri određivanju novčanih davanja koja se naplaćuju za slične nacionalne proizvode ili su one novčana davanja povezana s općim sustavom nacionalnih pristojbi koje se u svrhu predmetne kontrole sustavno primjenjuju na nacionalne i uvezene proizvode u skladu s istim kriterijima.
- 34 U gore navedenom predmetu, kao i u nekoliko naknadnih predmeta (presude od 11. listopada 1973., Rewe, predmet 39/73, Zb., str. 1039., 9. srpnja 1975., Schroeder, predmet 21/75, Zb., str. 905., 5. veljače 1976., Bresciani, predmet 87/75, Zb., str. 129., 15. prosinca 1976., Simmenthal, predmet 35/76, Zb., str. 1871., 31. svibnja 1979., Denkavit Loire, predmet 132/78, Zb., str. 1923.), Sud je morao klasificirati različite vrste sanitarnih pristojbi kao davanja s istovrsnim učinkom kao carine u nedostatku dovoljno uske veze između pristojbi koje se naplaćuju pri uvozu proizvoda koji podliježu sanitarnoj kontroli i onih koje se naplaćuju pri kontroli nacionalnih proizvoda.
- 35 Sustav o kojem će nacionalni sud donijeti odluku valja ispitati na temelju tih kriterija.
- 36 U tim okolnostima ne smije se zanemariti činjenica da je naplata inspeksijske pristojbe dio jedinstvenog sustava propisa koji proizlaze iz istog temeljnog zakona. Međutim, za ocjenjivanje neusklađenosti spornog sustava pristojbi s pravom Zajednice nije dovoljno uzeti u obzir taj isključivo formalan kriterij. Pri tom ocjenjivanju valja uzeti u obzir sadržaj i učinke predmetnog propisa.
- 37 Nacionalni sud u tom pogledu prvo navodi da uvezena riba iz ribogojilišta podliježe inspeksijskoj pristojbi, dok sustav kontrola za ribogojilišta koja se nalaze na državnom području ne uključuje nikakve pristojbe. Ne dovodeći u pitanje činjenična utvrđenja nacionalnog suda, valja navesti da je sa stajališta prava Zajednice inspeksijska pristojba koja se naplaćuje pri uvozu ribe iz ribogojilišta davanje s istovrsnim učinkom kao carina ako je zakonodavna situacija takva da je riba iz ribogojilišta koja se nalaze na državnom području pravno ili činjenično izuzeta od naplate sanitarnih davanja.
- 38 Nacionalni sud u pogledu ribe ulovljene na moru prije svega skreće pozornost na činjenicu da inspeksijsku pristojbu na „istovarenu” ribu naplaćuju lokalna tijela pri istovaru, dok se u slučaju uvezene ribe ona naplaćuje posredstvom nacionalne uprave za carine i trošarine za račun države. Nije sporno da su u oba slučaja prihodi izravno ili neizravno namijenjeni financiranju sanitarne kontrole.
- 39 Analiza situacije pokazuje da se razlika u detaljnim administrativnim pravilima za naplatu pristojbe može pripisati činjenici da carinsko tijelo nije nadležno za „istovarenu” ribu koja se smatra nacionalnim proizvodom od trenutka njezina ulova, dok se kontrole uvezene ribe mogu provoditi, bilo na pomorskoj granici, kopnenog

granici ili na krajnjem odredištu na državnom području, samo posredstvom carinskog tijela i stoga postoji objektivni razlog za tu razliku u sustavima. U svakom slučaju nije dokazano da podjela administrativnih nadležnosti za naplatu i raspodjelu inspeksijske pristojbe između lokalnih uprava i carinske uprave utječe na osnovicu za obračun i iznos davanja. Stoga se te okolnosti mogu zanemariti pri ispitivanju usklađenosti spornog sustava s pravom Zajednice jer nju treba ocijeniti s obzirom na učinak sporne pristojbe na trgovinu unutar Zajednice.

- 40 Međutim, ostala obilježja spornog sustava dovode do zaključka da je predmetna inspeksijska pristojba zapravo davanje s istovrsnim učinkom kao carina.
- 41 U tom pogledu prije svega valja napomenuti da su osnovice za naplatu i stopa inspeksijske pristojbe određene na temelju različitih kriterija, čime je otežana usporedba dvaju sustava. Ta je poteškoća još izraženija zbog toga što kriteriji na kojima se temelji predmetni propis nisu u skladu s klasifikacijom koju je Zajednica donijela za Uredbu br. 100/76 o zajedničkoj organizaciji tržišta proizvoda ribarstva (SL L 20, str. 1.), Zajedničku carinsku tarifu i trgovinske statističke podatke.
- 42 Osim toga, pravilima o određivanju inspeksijske pristojbe u slučaju „istovarene” ribe propisana je primjena jedinstvene stope po kilogramu, dok se inspeksijska pristojba na uvezenu ribu, koja se određuje s obzirom na količine od 100 kg i dijelove od 100 kg, primjenjuje na temelju razlike između prerađene i druge ribe, pri čemu je inspeksijska pristojba na prerađenu ribu dvostruko veća od one na neprerađenu ribu. Valja pretpostaviti, iako spis ne sadržava nikakve naznake u tom pogledu, da je, s obzirom na zahtjeve prijevoza, uvezena riba u većini slučajeva klasificirana u kategoriju prerađene ribe koja podliježe većoj inspeksijskoj pristojbi od neprerađene ribe.
- 43 Stoga na treće pitanje valja odgovoriti da inspeksijsku pristojbu za sanitarnu kontrolu uvezene ribe koja je određena i naplaćena bez objektivnog opravdanja u skladu s posebnim kriterijima u pogledu vrste ili stanja robe, koji nisu usporedivi s kriterijima koji se upotrebljavaju pri određivanju novčanih davanja na nacionalne proizvode iste vrste, treba smatrati davanjem s istovrsnim učinkom kao carina, koje je zabranjeno člancima 9., 12. i 13. Ugovora o EEZ-u.
- 44 Uzimajući u obzir odgovor na treće pitanje, četvrto je pitanje bespredmetno.

Troškovi

- 45 Troškovi vlade Francuske Republike, vlade Kraljevine Danske, vlade Kraljevine Belgije i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

odlučujući o pitanjima koja mu je presudom od 5. ožujka 1980. uputio Rechtbank van eerste aanleg Brugge (Prvostupanijski sud u Bruggeu, Belgija), odlučuje:

- 1. U nedostatku zajedničkih ili usklađenih pravila o sanitarnoj kontroli ribe, mjere kontrole koje primjenjuju države članice ne mogu se u načelu smatrati ograničenjem koje je zabranjeno Ugovorom o EEZ-u. Neovisno o tomu, sva detaljna pravila za primjenu koja prelaze zahtjeve kontrole i kojima se kao takvima može spriječiti ili ograničiti trgovina unutar Zajednice treba u skladu s člancima 30. i 36. Ugovora smatrati mjerama s istovrsnim učinkom kao količinska ograničenja.**

- 2. Inspekcijsku pristojbu za sanitarnu kontrolu uvezene ribe koja je određena i naplaćena bez objektivnog opravdanja u skladu s posebnim kriterijima u pogledu vrste ili stanja robe, koji nisu usporedivi s kriterijima koji se upotrebljavaju pri određivanju novčanih davanja na nacionalne proizvode iste vrste, treba smatrati davanjem s istovrsnim učinkom kao carina, koje je zabranjeno člancima 9., 12. i 13. Ugovora o EEZ-u.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 7. travnja 1981.

[potpisi]